

SÁCH HƯỚNG DẪN CHO PHỤ HUYNH CÓ CON BỊ TỰ KỶ

Giải đáp những thắc mắc thông thường

Tranh vẽ: "Hey Diddle Diddle," của Eytan Nisinzweig, một nghệ sĩ bị tự kỷ.

Tập sách hướng dẫn này được mang đến cho quý vị bởi sự hợp tác giữa:

California
CADDRE

**KAISER
PERMANENTE®**

Con đường để phòng ngừa bắt đầu từ việc nghiên cứu.

Kính thưa Quý Phụ Huynh:

Chúng tôi rất hân hạnh được phát hành lần thứ 3 ấn bản Sách Hướng Dẫn Cho Phụ Huynh Có Con Bị Tự Kỷ. Tập sách này được nhiều người biết đến lúc đầu được soạn thảo với sự góp ý từ Hội Đồng Cố Vấn Cộng Đồng đầu tiên của Trung Tâm Nghiên Cứu Tự Kỷ và Khuyết Tật Bẩm Sinh và Dịch Tễ Học (CA CADDRE) là những người tin rằng phụ huynh đang cần tìm những điều căn bản, chính xác về chứng rối loạn tự kỷ bằng nhiều thứ tiếng. Tập sách giải thích quý vị cần làm gì nếu nghĩ rằng con mình bị tự kỷ và nên tìm sự giúp đỡ ở đâu. Hãy chia sẻ sách này với gia đình và bạn bè và giáo viên của con quý vị. Những điều trong đây sẽ giúp họ hiểu rõ hơn về tự kỷ và những cách mà họ có thể giúp. Bản cập nhật của tập sách này có được là nhờ sự yểm trợ của Bộ Y Tế Công Cộng California, Kaiser Permanente, và Hội Liên Hiệp Tự Kỷ Bay Area. Tranh vẽ minh họa là của Eytan Nisinzweig, một thanh niên bị tự kỷ. Bức tranh của anh in trên bìa sách diễn tả một bài thơ của trẻ em được nhiều người biết đến:

*Hey diddle, diddle,
The cat and the fiddle,
The cow jumped over the moon.
The little dog laughed
To see such sport,
And the dish ran away with the spoon.*

Nội Dung

Chúng rối loạn tự kỷ là gì?	3
Những biểu hiện thông thường của chứng rối loạn tự kỷ ở trẻ nhỏ là gì?	4
Có nhiều kiểu Tự Kỷ khác nhau hay không?	6
Tôi có thể làm gì nếu tôi nghĩ rằng con tôi bị chứng rối loạn tự kỷ?	7
Con tôi bị chứng rối loạn tự kỷ. Tôi phải làm gì kế tiếp?	8
Chúng rối loạn tự kỷ có thay đổi khi con tôi lớn lên hay không?	9
Chúng rối loạn tự kỷ có thể điều trị như thế nào?	10
Nguyên nhân nào gây ra chứng rối loạn tự kỷ?	11
Gia đình và bạn bè có thể làm gì để giúp đỡ?	12
Tôi có thể tìm thêm sự trợ giúp ở đâu?	14
Sách Hướng Dẫn về Chẩn Đoán và Thống Kê, ấn bản lần thứ 5 về tiêu chuẩn của chứng rối loạn tự kỷ	16

Chứng rối loạn tự kỷ là gì?

Chứng rối loạn tự kỷ (ASD), trong sách này còn gọi là tự kỷ, là một sự rối loạn của não bộ xảy ra khi đứa trẻ còn rất nhỏ. Tự kỷ làm thay đổi cách não bộ của đứa trẻ trưởng thành được gọi là “rối loạn bẩm sinh” vì nó cũng tác động đến sự phát triển của đứa trẻ. Một số trẻ em bị tự kỷ ít biểu hiện triệu chứng rõ ràng. Những trẻ khác có thể có cách ứng xử cực đoan hơn. Trẻ em bị tự kỷ suy nghĩ và hành động khác với những người khác. Trẻ em bị tự kỷ có thể:

- Gặp khó khăn trong việc gần gũi để tiếp xúc với người khác
- Gặp khó khăn về nói năng và giao tiếp
- Làm đi làm lại mãi cùng một việc

Khoảng 1 trong 68 đứa trẻ bị chứng tự kỷ ở mức độ nào đó, theo số liệu quốc gia là trẻ em 8 tuổi. Trẻ nam thường bị tự kỷ nhiều hơn nữ. Trẻ em ở khắp nơi trên thế giới trong mọi thể loại gia đình đều có thể bị tự kỷ.

Tự kỷ không phải là bệnh. Quý vị không thể bị tự kỷ vì ở gần hay đụng chạm vào người bị tự kỷ. Chưa có cách để chữa khỏi chứng tự kỷ, và tự kỷ không tự khỏi. Nếu được giáo dục, can thiệp, và giúp đỡ thích hợp, đứa trẻ có thể được tiến bộ hơn khi lớn lên. Cách ứng xử có thể trở nên khó khăn hơn vào khoảng tuổi dậy thì. Trẻ em được giúp đỡ càng sớm trong việc học tập và nói năng, thì các em sẽ càng phát triển tốt hơn.

Những biểu hiện thông thường của chứng rối loạn tự kỷ ở trẻ nhỏ là gì?

Dưới đây là những dấu hiệu của chứng rối loạn tự kỷ mà quý vị có thể nhận thấy khi con quý vị lớn lên. Đứa trẻ bị tự kỷ chỉ có thể biểu hiện một số dấu hiệu mà thôi. Nếu con quý vị biểu hiện một số dấu hiệu như vậy hoặc quý vị lo lắng rằng con quý vị không làm được những việc mà những đứa trẻ khác cùng tuổi có thể làm được, xin hãy nói với bác sĩ của quý vị.

Gặp khó khăn trong việc gần gũi để tiếp xúc với người khác

- không tỏ ra quan tâm đến người khác, kể cả người thân trong gia đình hoặc người chăm sóc
- không phản ứng khi quý vị gọi tên em hoặc không nhìn vào mắt người khác
- không hiểu giọng điệu hay biểu cảm bằng nét mặt
- không ý thức được cảm xúc của người khác hoặc hành động của em có thể ảnh hưởng đến người khác như thế nào
- ít tỏ ra quan tâm đến việc chơi đùa với những đứa trẻ khác

Gặp khó khăn về nói năng và giao tiếp

- một tuổi vẫn chưa nói bập bẹ được
- 16 tháng vẫn chưa nói được chữ nào
- bị mất khả năng sử dụng từ ngữ và ngôn ngữ ở bất cứ tuổi nào
- không biết dùng những điệu bộ thông thường, thí dụ như vẫy tay chào hoặc chỉ trỏ khi muốn nói về thứ gì đó

Làm đi làm lại mãi cùng một việc

- hành động lặp đi lặp lại, thí dụ như quay tròn một món đồ chơi hay xếp đồ đạc thành một hàng hoặc lắc lư qua lại
- tự làm cho chính mình bị thương, thí dụ như tự cắn mình hoặc tự đập vào đầu

Có phản ứng lạ thường với âm thanh hoặc sự đụng chạm

- có vẻ như không cảm thấy đau như những người khác
- không thích ôm ấp hoặc nựng nịu
- khó chịu với tiếng ồn

© Eytan Nishzevig

Có nhiều kiểu Tự Kỷ khác nhau hay không?

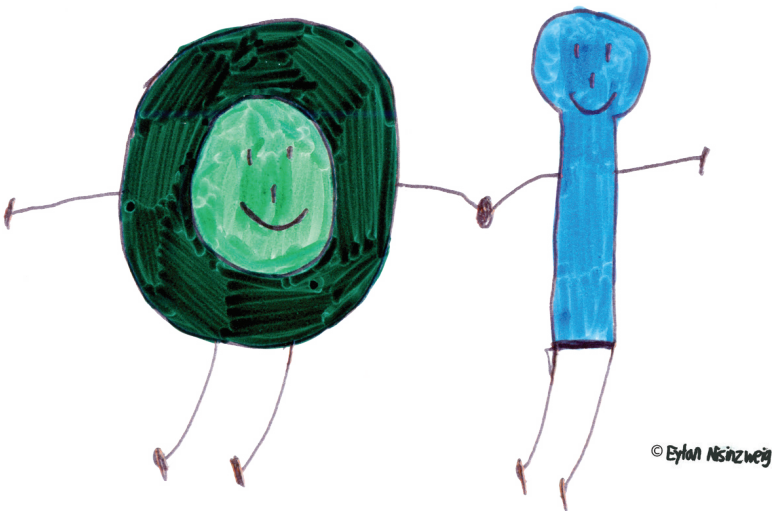
Vào tháng Năm 2013, những tiêu chuẩn mới đã được đặt ra cho các chuyên viên đánh giá để chẩn đoán chứng rối loạn tự kỷ. Trước đây, chứng này được nhận biết như là các loại tự kỷ khác nhau có tên khác nhau (rối loạn tự kỷ, rối loạn phân hủy tuổi thơ, rối loạn bẩm sinh lan tỏa-không cụ thể (PDD-NOS) và Rối Loạn Asperger). Nay thì tất cả các chứng tự kỷ được hợp nhất thành một chẩn đoán chung là Rối Loạn Tự Kỷ hay ASD.

Các bác sĩ sử dụng những tiêu chuẩn trình bày trong Trang 16 để kết luận đứa trẻ có bị chứng rối loạn tự kỷ hay không. Họ hỏi phụ huynh, người chăm sóc, và đôi khi cả giáo viên một số câu hỏi để xác định đứa trẻ có biểu hiện những triệu chứng sau đây hay không. Họ cũng sẽ làm các xét nghiệm chuyên biệt về ASD để xác định sự chẩn đoán. Mức độ nặng nhẹ của ASD sẽ được xác định bởi việc đứa trẻ cần trợ giúp thêm nhiều như thế nào trong những sinh hoạt.

Tôi có thể làm gì nếu tôi nghĩ rằng con tôi bị chứng rối loạn tự kỷ?

Nếu quý vị nghĩ rằng con quý vị có thể bị chứng tự kỷ hay có vẻ chậm phát triển, hãy nói với bác sĩ của con quý vị. Hãy yêu cầu bác sĩ “đánh giá về sự phát triển” hoặc “thẩm định sự phát triển” cho con quý vị. Một số trường học có thực hiện việc đánh giá để tìm chứng tự kỷ. Nếu quý vị ở California, quý vị cũng có thể gọi đến Trung Tâm của Vùng để được đánh giá (xem trang 14 để biết chi tiết). Hầu hết các chuyên viên đánh giá có thể chẩn đoán chứng tự kỷ ở trẻ em từ hai tuổi trở lên. Một số đứa trẻ có thể được chẩn đoán sớm hơn. Nếu con quý vị bị chứng tự kỷ, điều quan trọng là phải tìm ra càng sớm càng tốt. Không bao giờ là quá sớm để yêu cầu đánh giá.

Ngay cả khi chưa được chẩn đoán chính thức, nếu quý vị lo lắng về sự phát triển, cách nói năng, hay ứng xử của con quý vị, quý vị có thể hỏi ý kiến chuyên viên về cách làm thế nào để trợ giúp tốt nhất cho con quý vị.

Con tôi bị chứng rối loạn tự kỷ. Tôi phải làm gì kế tiếp?

Tìm sự giúp đỡ: Có những nơi mà quý vị có thể đến nhờ giúp đỡ. Một số nơi sẽ giúp đỡ miễn phí và một số nơi khác thì phải trả tiền. Quý vị có thể hỏi bác sĩ của con quý vị để được giới thiệu. Nếu con quý vị từ 3 tuổi trở lên, hãy gọi đến khu học chánh của quý vị để tìm hiểu về các lớp hoặc chương trình mà họ có dành cho trẻ em bị tự kỷ. Quý vị cũng có thể tìm sự giúp đỡ qua Trung Tâm của Vùng ở địa phương quý vị (xem trang 14) và bảo hiểm sức khỏe. Quý vị có thể cần phải gọi điện thoại cho nhiều nơi và nói chuyện với nhiều người trước khi quý vị tìm được sự giúp đỡ mà quý vị cần. Đừng bỏ cuộc.

Tìm hiểu thông tin: Điều quan trọng là phải tìm hiểu xem con của quý vị cần gì và em có những quyền gì. Theo luật định, trẻ em bị tự kỷ ở California được quyền hưởng một số sự giúp đỡ. Con của quý vị có thể được trợ giúp ngay cả khi quý vị và con của quý vị không phải là công dân hay cư dân hợp pháp của Hoa Kỳ.

Nói chuyện với những phụ huynh khác: Nói chuyện với những phụ huynh có con bị tự kỷ có thể rất hữu ích. Việc đó có thể giúp quý vị hiểu cách nào là tốt nhất để sử dụng những dịch vụ dành cho con quý vị và giúp quý vị biết rằng quý vị không đơn độc. Quý vị có thể liên lạc với các nhóm phụ huynh trong vùng để gặp những phụ huynh khác và để được tương trợ và giúp đỡ (xem trang 14). Nhờ vả giúp đỡ đôi khi thật là một công việc khó làm, nhưng tiếp xúc với bên ngoài và tìm đến các nguồn trợ giúp cộng đồng sẽ giúp ích cho cả gia đình quý vị cũng như cho con quý vị.

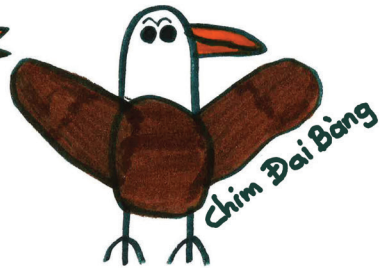
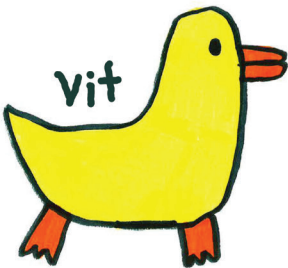
Chúng rối loạn tự kỷ có thay đổi khi con tôi lớn lên hay không?

Nếu được giáo dục và giúp đỡ thích hợp, hầu hết trẻ em bị tự kỷ sẽ tiến bộ hơn khi các em lớn lên. Các lớp học, phương pháp trị liệu và chương trình (đôi khi gọi là sự can thiệp) có thể giúp trẻ em nói chuyện, chơi đùa với người khác, và thu thập được những khả năng quan trọng khác. Nên bắt đầu những chương trình này càng sớm càng tốt.

Ở một số đứa trẻ, các triệu chứng tự kỷ có thể không tiến bộ. Cũng có thể các em sẽ biểu hiện thêm những triệu chứng khác khi lớn lên, thí dụ như có thể bị động kinh ở tuổi thiếu niên. Cách ứng xử có thể trở nên khó khăn hơn khi các em trải qua tuổi dậy thì.

Phụ huynh và các chuyên viên có thể cùng làm việc với nhau để dạy cho trẻ em và thiếu niên bị tự kỷ những việc quan trọng cần làm trong đời sống. Một số người bị tự kỷ cần sự trợ giúp suốt đời, trong khi những người khác có thể tự đi làm và tự sống được.

**TẤT CẢ CHÚNG TA TUY KHÁC NHAU
NHƯNG CHÚNG TA CÙNG LÀ
MỘT LOÀI CHIM**

© Eylan Nisinzweig

Chứng tự kỷ có thể điều trị như thế nào?

Chưa có cách chữa khỏi chứng tự kỷ, nhưng có nhiều lớp học và chương trình dành cho trẻ em bị tự kỷ. Những chương trình này còn gọi là “trị liệu” (hay “can thiệp”). Điều quan trọng là tìm những chương trình thích hợp nhất cho con quý vị và gia đình của quý vị. Một số chương trình có thể rất hợp với đứa trẻ này, nhưng lại không hợp với đứa trẻ khác. Những chương trình này không chữa khỏi được chứng tự kỷ, nhưng có thể giúp đứa trẻ tiến bộ đôi chút về khả năng. Việc trị liệu bắt đầu càng sớm, thì kết quả có thể càng khả quan. Quý vị nên nói chuyện với chuyên viên y tế là người đã đánh giá cho con quý vị về những biện pháp can thiệp hoặc trị liệu cụ thể hữu hiệu nhất.

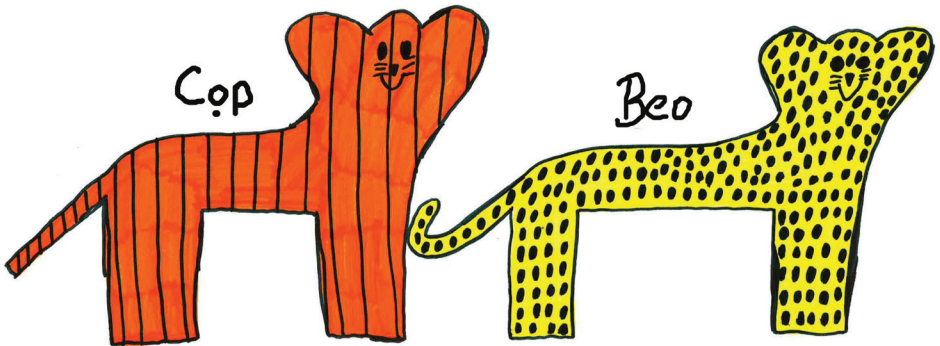
Chương Trình Giáo Dục và Ứng Xử: Các giáo viên và chuyên viên trị liệu trong những chương trình này có thể giúp đứa trẻ học những cách ứng xử mới và thu thập những khả năng giao tiếp và ngôn ngữ. Vì trẻ em học rất nhanh khi còn rất nhỏ, nên hình thức trị liệu này cần phải bắt đầu càng sớm càng tốt. Hãy hỏi bác sĩ của quý vị, trường học hay Trung Tâm của Vùng (xem trang 14) để biết thêm chi tiết. Phụ huynh giữ một vai trò quan trọng trong việc dạy dỗ cho con của họ. Quý vị có thể dạy những việc căn bản cần làm trong đời sống hàng ngày ở nhà và tập đi tập lại những điều mà con quý vị học được trong những chương trình khác của em.

Thuốc: Thuốc không chữa khỏi được chứng tự kỷ, nhưng một số loại thuốc có thể giảm bớt những cách ứng xử khó khăn ở một số đứa trẻ. Nếu con quý vị còn bị những tình trạng khác, thí dụ như động kinh, có vấn đề về sự chú ý hoặc những vấn đề khác về cách ứng xử, thì bác sĩ của quý vị có thể cho thuốc để giúp cho những tình trạng đó. Hãy liên lạc với bác sĩ của quý vị để tìm hiểu thêm.

Những Biện Pháp Can Thiệp Khác: Quý vị có thể có nghe nói đến những phương pháp trị liệu khác, đôi khi còn gọi là “phương pháp điều trị thay thế hoặc bổ túc.” Hầu hết những phương pháp này chưa được thử nghiệm để bảo đảm là chúng hữu ích và an toàn. Những phương pháp điều trị này có thể giúp ích cho con quý vị hoặc có thể không. Hãy hỏi bác sĩ của quý vị để biết về bất cứ phương pháp điều trị nào trước khi sử dụng để chắc chắn là phương pháp đó không gây hại cho con quý vị.

Nguyên nhân nào gây ra chứng rối loạn tự kỷ?

Trong hầu hết các trường hợp chúng ta không biết nguyên nhân gây ra chứng tự kỷ, nhưng quý vị nên hỏi bác sĩ xem có những thử nghiệm nào có thể giúp cho con quý vị được hay không. Chúng ta biết rằng các phần trong não bộ phát triển khác nhau ở những người bị tự kỷ. Những sự khác biệt này có thể bắt đầu từ trước khi đứa trẻ được sinh ra. Chúng ta biết rằng chứng tự kỷ đôi khi di truyền trong một số gia đình. Nhiều nghiên cứu đang cố gắng tìm ra sự di truyền góp phần vào chứng tự kỷ, và một số thử nghiệm về di truyền có thể hữu ích cho con quý vị. Các nghiên cứu cũng đang xem xét những sự kiện xảy ra và môi trường trong quá trình mang thai, sơ sinh, và thời thơ ấu có thể giữ vai trò như thế nào trong chứng tự kỷ. Các nhà nghiên cứu trên toàn quốc đang nỗ lực trong việc tìm hiểu nguyên nhân gây ra chứng tự kỷ. Phụ huynh và trẻ em cần phải tham gia vào các cuộc nghiên cứu để giúp các nhà khoa học hiểu được lý do tại sao một số đứa trẻ lại bị tự kỷ. Bằng cách tham gia vào cuộc nghiên cứu, phụ huynh sẽ tìm hiểu được thêm về con của mình và có đóng góp lớn cho khoa học và xã hội.

© Eylan Nisinzweig

Gia đình và bạn bè có thể làm gì để giúp đỡ?

Có thể là một điều khó khăn để nói với gia đình và bạn bè của quý vị rằng con quý vị bị tự kỷ. Khi nào thì quý vị sẵn sàng để nói với họ, quý vị có thể đưa cho họ tập sách này để họ có thể tìm hiểu thêm về chứng tự kỷ và họ có thể làm gì để giúp quý vị.

Nếu quý vị là bạn bè hoặc người thân trong gia đình muốn giúp đỡ phụ huynh của một đứa trẻ bị tự kỷ, quý vị có thể:

1. **Tìm hiểu về chứng tự kỷ.** Trong trang 15 có liệt kê những website và tài liệu để giúp quý vị tìm hiểu về chứng tự kỷ. Nếu quý vị hiểu biết nhiều hơn về chứng tự kỷ như vậy sẽ dễ cho quý vị để giúp họ hơn.
2. **Sử dụng những khả năng của quý vị để giúp đỡ.** Nhiều đứa trẻ bị tự kỷ học trong các lớp hoặc chương trình trị liệu đặc biệt. Quý vị có thể giúp bằng cách lái xe đưa đứa trẻ đi học và đón về từ những chương trình đặc biệt này. Nếu quý vị giỏi sử dụng máy điện toán, quý vị có thể giúp bằng cách tìm những điều nói về chứng tự kỷ trong internet.
3. **Đến thăm đứa trẻ và gia đình họ tại nhà nếu điều đó tốt hơn cho đứa trẻ.** Một số đứa trẻ bị tự kỷ có thể gặp khó khăn khi phải đi đến nhà người khác. Những cuộc thăm hỏi ngắn có thể tốt hơn là ở lại lâu.
4. **Cố gắng đừng hỏi tại sao đứa trẻ không làm những việc mà những đứa trẻ khác làm, hoặc tại sao em hành động theo cách mà em làm.** Đó là một phần của chứng tự kỷ. Có thể là một điều khó khăn cho phụ huynh khi người khác mong muốn con của họ hành động theo một cách nào đó.
5. **Giao cho đứa trẻ bị tự kỷ làm những công việc nhỏ thay vì làm một công việc lớn.** Đứa trẻ bị tự kỷ thường học hỏi hữu hiệu hơn bằng cách chia công việc lớn ra thành những việc nhỏ. Đây là phương pháp thông thường nhất để dạy cho trẻ em bị tự kỷ. Điều này sẽ giúp đứa trẻ học hỏi và cảm thấy tự tin về những việc mà em có thể làm.

6. **Đề nghị trông chừng đứa trẻ để phụ huynh của em có thể đi ra ngoài và nghỉ ngơi.** Phụ huynh có thể thoải mái khi họ đi ra ngoài, nếu biết rằng con của họ có người trông chừng giùm cẩn thận. Quý vị có thể giúp bằng cách luôn luôn làm theo các quy tắc và những cách ứng xử mà phụ huynh của đứa trẻ đặt ra.
7. **Dự định cho những thú vui mà đứa trẻ bị tự kỷ thích làm.** Nếu em bơi giỏi, hãy đi đến hồ bơi hoặc bãi biển. Nếu em thích thú vật, hãy dự định đi sở thú. Cố gắng tìm một thú vui mà tất cả mọi người trong gia đình đều cảm thấy thoải mái.
8. **Tặng những món quà hữu ích.** Những ý tưởng hay về quà tặng bao gồm đồ dùng cho lớp học hoặc sự quan tâm đặc biệt của đứa trẻ. Hỏi ý kiến phụ huynh để biết tặng thứ gì sẽ hữu ích.
9. **Tham gia vào nhóm tự kỷ để thể hiện sự tương trợ đối với người bị tự kỷ.**
10. **Tham gia vào các nghiên cứu.** Cần có những trẻ em bị và không bị tự kỷ và gia đình của các em tham gia để giúp tìm hiểu về nguyên nhân gây ra chứng tự kỷ.

Tôi có thể tìm thêm sự trợ giúp ở đâu?

Các Tổ Chức ở California

Để tìm sự trợ giúp gần nhất, hãy liên lạc với:

Mạng Lưới Trung Tâm Nguồn Trợ Giúp Gia Đình

Các trung tâm nguồn trợ giúp gia đình cung cấp sự trợ giúp của phụ huynh cho phụ huynh và giúp các phụ huynh, gia đình, và đứa trẻ tìm được và sử dụng những dịch vụ cần thiết.

www.frcnca.org

(916) 993-7781

Các Trung Tâm của Vùng

Trẻ em và người lớn bị tự kỷ có thể tìm sự giúp đỡ từ “Trung Tâm của Vùng” ở địa phương của họ. Trẻ em bị tự kỷ có thể học các lớp học đặc biệt và chương trình trị liệu. Phụ huynh có thể nhờ người nào đó đến nhà để giúp trông chừng con của họ cho họ có thể nghỉ ngơi (còn gọi là “nghỉ ngơi trong chốc lát”) hoặc đi dự các chương trình tập huấn cho phụ huynh. Quý vị cần phải yêu cầu “thẩm định lập hồ sơ” để xem quý vị có đủ điều kiện để được giúp đỡ tại Trung Tâm của Vùng ở địa phương quý vị hay không. Các Trung Tâm của Vùng là một phần của Sở Dịch Vụ Phát Triển California. Để tìm một Trung Tâm của Vùng ở gần quý vị, xin liên lạc với:

www.dds.ca.gov/RC/Home.cfm

(916) 654-1897

Khu học chánh công lập

Nếu con quý vị từ 3 tuổi trở lên, hãy gửi thư đến khu học chánh địa phương của quý vị và yêu cầu đánh giá giáo dục tâm thần.

Xem Danh Mục Trường Công Lập của California trong:

www.cde.ca.gov/re/sd

Các Tổ Chức Quốc Gia

Viện Nhi Khoa Hoa Kỳ:

<https://www.aap.org/en-us/about-the-aap/Committees-Councils-Sections/Council-on-Children-with-Disabilities/Pages/Autism.aspx>

Hội Tự Kỷ Hoa Kỳ (ASA)

www.autism-society.org
(800) 3AUTISM (800-328-8476)

Autism Speaks

www.autismspeaks.org
(888) AUTISM2 (888-288-4762)

Trung Tâm Kiểm Soát và Phòng Ngừa Bệnh (CDC) Trung Tâm Quốc Gia về Khuyết Tật Sơ Sinh và Khuyết Tật Bẩm Sinh, Trung Tâm Thông Tin Về Chứng Tự Kỷ

www.cdc.gov/ncbddd/autism
(800) 232-4636

First Signs

www.firstsigns.org
Email: FirstSigns1@gmail.com

Viện Quốc Gia về Sức Khỏe Trẻ Em & Phát Triển Con Người (NICHD) Trung Tâm Nguồn Thông Tin

www.nichd.nih.gov/health/topics/autism
(800) 370-2943

Sách tìm hiểu về Chứng Tự Kỷ

www.autism-resources.com/childrengenes
www.specialneeds.com
www.good-books-bad-books.com/d-books/autism.html

Nhiều bác sĩ sử dụng tiêu chuẩn dưới đây để kết luận đứa trẻ có bị tự kỷ hay không:

Các Tiêu Chuẩn DSM-5 cho Chứng Tự Kỷ

- (1) Khiếm khuyết lâu dài trong giao tiếp và tương tác giao tiếp trong nhiều bối cảnh khác nhau, như sự biểu lộ sau đây, cho dù là hiện thời hoặc trước đây (các thí dụ chỉ mang tính chất minh họa, không đầy đủ mọi khía cạnh):
 - a. Khiếm khuyết trong trao đổi cảm xúc giao tiếp, có nhiều mức độ, thí dụ như, từ cách thức giao tiếp khác thường và không đối thoại qua lại bình thường; giảm sự chia sẻ về các mối quan tâm, cảm xúc, hay tác dụng; không bắt đầu hoặc đáp ứng lại sự tương tác giao tiếp.
 - b. Khiếm khuyết trong cách ứng xử giao tiếp không bằng lời nói sử dụng trong tương tác giao tiếp, có nhiều mức độ, thí dụ như, từ kết hợp kém sự giao tiếp bằng lời nói và không bằng lời nói; đến những biểu hiện bất thường trong giao tiếp bằng mắt và cử chỉ điệu bộ hoặc khiếm khuyết trong việc hiểu và sử dụng các điệu bộ; đến hoàn toàn thiếu sự biểu cảm bằng nét mặt và sự giao tiếp không bằng lời nói.
 - c. Khiếm khuyết trong việc phát triển, duy trì, và hiểu về các mối quan hệ, có nhiều mức độ, thí dụ như, từ những khó khăn trong việc điều chỉnh cách ứng xử cho hợp với những bối cảnh giao tiếp khác nhau; đến những khó khăn trong việc chia sẻ trò chơi tưởng tượng hoặc trong việc kết bạn; đến không có sự quan tâm đối với bạn bè đồng trang lứa.
- (2) Những khuôn mẫu có giới hạn, lặp đi lặp lại của cách ứng xử, sự quan tâm, hay công việc, như sự biểu lộ bởi ít nhất hai tình trạng sau đây, cho dù là hiện thời hoặc trước đây (các thí dụ chỉ mang tính chất minh họa, không đầy đủ mọi khía cạnh):
 - a. Cử động lớn, cách sử dụng đồ vật, hay cách phát âm bắt chước hoặc lặp đi lặp lại (thí dụ như các bắt chước về cử động đơn giản, xếp đồ chơi thành hàng hoặc lật qua lật lại các đồ vật, lặp lại lời nói một cách máy móc, dùng những câu nói riêng).
 - b. Không có sự đồng nhất trong cùng một việc, làm theo trình tự công việc một cách máy móc, hoặc có những khuôn mẫu như nghi thức hay cách ứng xử bằng lời nói không bằng lời nói (thí dụ như rất khó chịu với những thay đổi nhỏ, gặp khó khăn khi phải di chuyển, cách suy nghĩ cứng nhắc, kiểu cách chào hỏi, phải đi cùng một con đường hay ăn cùng một thứ thức ăn mỗi ngày).
 - c. Có sự quan tâm rất hạn chế, cố định mang tính chất căng thẳng hoặc tchú trọng bất thường (thí dụ như rất thân thiết hoặc phải cố lấy cho bằng được những đồ vật khác thường, có sự quan tâm quá mức hoặc dai dẳng).
 - d. Phản ứng quá mạnh hoặc quá yếu trước lời nói nhạy cảm hoặc có sự quan tâm bất thường đến những khía cạnh nhạy cảm của môi trường chung quanh (thí dụ như có vẻ không biết đau/nóng, phản ứng dữ dội với một số âm thanh hoặc kết cấu, thích ngửi hoặc sờ vào đồ vật quá nhiều, thích nhìn vào đèn hoặc sự chuyển động).